

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 14

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку
економіки України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 28 травня 2015 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 4 від 15.04.15)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук, доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 14: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку економіки України в умовах європейської інтеграції”, 28 травня 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2015. — 258 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичної конференції, присвяченої проблемам і перспективам соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції.

Для науковців і громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Захожай В. Б. <i>Актуальні питання підготовки фахівців з інформаційно-аналітичного забезпечення управління</i>	7
Баєва О. В. <i>Міжнародний досвід фінансування охорони здоров'я</i>	10
Романова Л. В. <i>Формування конкурентоспроможного маркетингового потенціалу як стратегічний напрям розвитку промислових підприємств</i>	16
Сурмин Ю. П. <i>Обоснование общей теории реформ</i>	21
Сафонова В. Є. <i>Теоретичні основи маркетингового супроводу освітніх послуг</i>	26
Юлдашев О. Х., Бочков П. В. <i>Розвиток некомерційної господарської діяльності як одна з умов наближення до європейських стандартів</i>	32
Аль-Тмейзі А. Ю. <i>Сучасна реклама як напрям розвитку маркетингових комунікацій</i>	36
Амбросенко О. П. <i>Методологія розробки стратегії розвитку сільських територій на рівні регіону</i>	39
Баєв В. В. <i>Розвиток медичного туризму в умовах світової інтеграції охорони здоров'я</i>	43
Бєлокоз О. І. <i>Оцінка клієнтського капіталу торговельних підприємств</i>	49
Бовш Л. А. <i>Перспективи розвитку готельного бізнесу в умовах європейської інтеграції</i>	53
Варениченко Л. Л. <i>Теоретичні основи формування концепції розвитку економіки України</i>	58
Власенко О. О. <i>Управління процесом формування депозитної бази банків в умовах макроекономічної нестабільності</i>	62
Дорошенко Л. С. <i>Формування регіональних ринків праці як напрям регіонально-адміністративного менеджменту</i>	65
Каліна І. І. <i>Комунікативні аспекти ефективності реклами в Україні</i>	70
Карбовська Л. О. <i>Маркетинг в управлінні діяльністю ВНЗ України</i>	73

РОЗВИТОК НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОДНА З УМОВ НАБЛИЖЕННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

У відповідності з господарським законодавством під некомерційною господарською діяльністю розуміється господарська діяльність, що здійснюється без мети отримання прибутку. Така діяльність протиставляється підприємницькій, орієнтованій, насамперед, на отримання прибутку і здійснюється суб'єктами господарювання переважно недержавного сектора. У рамках державного або комунального секторів економіки некомерційна господарська діяльність розглядається як єдино можлива лише в галузях (видах діяльності), в яких забороняється підприємництво. Такого роду заборони встановлюються, як відомо, на підставі закону або рішення відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування.

Громадські об'єднання, асоціації та інші види недержавних некомерційних організацій, відомі на Заході як неурядові (англ. Non-governmental organization, скорочено NGO). Такого роду організації, як відомо, охоплюють практично всі галузі життя людини — економіку, політику, науку, культуру, освіту. Ефективність розгалуженої мережі молодіжних, професійних, дитячих, жіночих, ветеранських, релігійних та інших організацій, пенсійних, благодійних фондів, фондів культури, науки, недержавних освітніх установ в життєдіяльності суспільства проявляється в наступному. По перше, вони, створюючи основу громадянського суспільства, направляють енергію громадян на творчу діяльність. Це знижує соціальну напруженість у суспільстві. Розвиненість (у кількісному і якісному значеннях) громадянського суспільства є вирішальним стабілізуючим фактором, гарантом демократичного шляху розвитку держави. По-друге, важливість розвитку некомерційної господарської діяльності полягає в тому, що, будучи спрямованою навіть на виробничі цілі, вона не переслідує завдань максимізації прибутку “заради самого прибутку”. Головним є досягнення статутних цілей некомерційної організації. А такого роду цілі полягають, насамперед, у задоволенні перш за все нематеріальних суспільних потреб, а також (у другу чергу) потреб населення регіону, тієї чи іншої організації в тих чи інших роботах, послугах,

товарах. А коли нематеріальне на першому місті, то перестає бути і головним бездумне споживання. Воно як би відходить на другий план. Отже, діяльність некомерційної організації суспільно економічна, раціональна з точки зору споживання вичерпних ресурсів, а отже і більш відповідає європейським стандартам.

Раціональність функціонування і розвитку некомерційної господарської діяльності полягає і в тому, що вона як би обмежує, заміщає окремі паразитичні структури, які непомірно розрослися і навіть деякі державні функції. Що стосується паразитичних структур, то до них ми б віднесли ті, що займаються позичковою, лихварською діяльністю. Інфляція саме тому і виникає, що у фінансовому блоці економіки мимовільно, на основі лихварства, виникає достатньо великий прибуток (а з нього зростає відповідна купівельна спроможність) без створення чого-небудь суспільно корисного. Це в певній мірі викривлює співвідношення між попитом і пропозицією, призводить до штучного здорожчання товару, грошової інфляції. Не випадково лихварство також засуджується Біблією (“Не віддавай у ріст братові твоєму ні срібла, ні золота, ні хліба, ні чого-небудь іншого, що можна віддавати в ріст”). Особливо небезпечні, як відомо, зовнішні запозичення. Здійснювані під відсоток, вони вганяють країну в цілому у відому біблійну алгоритміку лихварського поневолення: “І будеш давати в борг багатьом народам, а сам не будеш брати в борг [І будеш панувати над багатьма народами, а вони над тобою не будуть панувати]” (Біблія, Повторення Закону 28:12).

Економічно розвинуті західні країни менше схильні до зовнішнього запозичення, оскільки функціонуючі у них недержавні некомерційні організації — пенсійні, благодійні фонди, фонди культури, науки, елітарні організації-клуби, аналітичні центри і т. д. — є так званими інституційними інвесторами, що забезпечують лівову частку світового венчурного капіталу. Що стосується вищезгаданого заміщення деяких державних функцій, частина з яких теж непомірно розрослася. Це, зокрема, функції матеріально-технічного забезпечення, в т. ч. і забезпечення збройних сил, охорона і забезпечення безпеки. Зазначені функції успішно можуть виконуватися недержавними некомерційними структурами (наприклад, відома роль волонтерів у матеріальному забезпеченні українських військових на сході країни). Щодо охорони і забезпечення безпеки, то у цій сфері також велику роль можуть відігравати недержавні некомерційні організації. Переосмислення ролі держави у сфері охорони та забезпечення безпеки є однією з важливих рис трансформацій в сучасному світі в цілому. Ця роль має тенденцію до зменшення. У той же час зростає значимість громадянського суспільства, яке намагається обмежити гіпертрофовані в минулому функції держави та встановити дієвий контроль за їх реалізацією. Пояснимо цю думку. Україна, у минулому частина радянської соціалістичної системи, зберегла залишки колишнього адміністративного апарату, зокрема, занадто забюрократизовані громіздкі силові структури, що споживають величезні бюджетні кошти, забезпечуючи безпеку переважно верхівки держапарату, охороняючи її від власного народу. Тому

вищезазначені світові тенденції щодо зменшення ролі держави, обмеження гіпертрофованих її функцій, встановлення дієвого контролю за їх реалізацією у сфері охорони та безпеки є особливо важливими для України. Дійсно потрібні зміни пріоритетів у забезпеченні безпеки, підвищення значущості громадянського суспільства у цій сфері.

У відповідності до зазначених тенденцій в Україні сьогодні діють численні служби безпеки підприємств, фірм і банків, а також організації, що спеціалізуються в сфері охоронної діяльності, фізичного та юридичного захисту громадян. Значна кількість приватних структур займається питаннями інформаційної, комерційної, фінансової та екологічної безпеки. Мова йде про великий, але нереалізований поки громадський потенціал, який на практиці, зокрема через виявлення та мінімізацію комерційних ризиків, довів свою здатність захищати економічні інтереси України, її екологічну безпеку.

Такий фізичний, екологічний та ін. захист ми протиставляємо державному, який реалізується через відповідні органи виконавчої влади. Якщо ми говоримо про екологічні відомства, то ці органи, очолювані, як правило, ставлениками промислових олігархів, не охороняють навколишнє середовище, а, навпаки, забезпечують можливості для своїх патронів безкарно забруднювати природу виробничими відходами. Це з одного боку. З іншого боку, відповідні міністерства, комітети, управління є, по суті, як це було визнано навіть народними депутатами, не більше ніж засобом для розкрадання коштів держбюджету. В той же час залучення (на конкурсних засадах) до охоронної діяльності, фізичного та юридичного захисту громадян недержавних, приватних структур дозволяє, з одного боку, позбавитися від необхідності утримувати громіздкий, непродуктивний апарат, а з іншої — скоротити витрати на виконання певних робіт та одночасно, підвищити їх якість. Цікаві перспективи має організація приватних виконавців судових рішень тощо.

Теж саме, такі ж тенденції можна спостерігати і у організації управління наукою, інноваційною діяльністю. В Україні, знову ж таки зберігається система державної організації наукового виробництва, яка була закладена за соціалістичну добу. Її неефективність сьогодні очевидна і, незважаючи на це, держава продовжує фінансувати “стіни” — державні академічні та інші науково-дослідні заклади, а не безпосередньо наукові результати, нововведення. У цивілізованому світі наукове виробництво організовано принципово інакше. В якості прикладу слід навести досвід США, де, як елемент стимулювання та контролю інноваційної діяльності, уряд активно використовує недержавні структури в рамках стимулюючого планування: замість директив-наказів держава розробляє цільові довгострокові програми за контрактами з недержавними компаніями-виконавцями. У результаті державний контракт став вирішальним механізмом для координації виробничих планів різних неурядових корпорацій у ринковій системі. При реалізації державних інноваційних проектів замовником нової техніки, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) виступає держава, а постачальниками нових продуктів і виробів стають компанії-підрядники.

Зауважимо, що цілі, завдання та пріоритети кожного з підрядників НДДКР чітко регламентуються федеральним законодавством США незалежно від того, чи то є університет або неприбуткова корпорація, велика, середня або дрібна інноваційна фірма, чи спільне ризикове підприємство. У рамках ринку НДДКР налічується близько 31 тис. федеральних підрядників: (університети та коледжі, науково-дослідні лабораторії, дослідні структури, федеральні контрактні організації, наукові центри відповідного федерального відомства, промислові фірми, консорціуми федеральних лабораторій, асоційовані лабораторії, університети; промислові фірми, корпорації, партнерства, індивідуальні фірми, неприбуткові організації (фонди, асоціації, кооперативи, об'єднання), приватні науково-дослідні центри.

Зазначені та інші ефекти мають місце тоді, коли в суспільстві, по-перше, існує “критична маса” недержавних неприбуткових організацій, здатних впливати на хід суспільних процесів і, по-друге, переважна більшість громадських організацій не є антагоністами, тобто, коли вони не утворюють деструктивні політичні, національні або інші осередки.

Таким чином, розвиток некомерційної господарської діяльності сприятиме підвищенню ефективності використання державних ресурсів, зниженню техногенної небезпеки, а також забезпечить єдність умов наближення до європейських стандартів.